

Botnedalen beitelag,
v/Såvi Midjås

Saksbehandler, innvalgstelefon
Odd Frydenlund Steen, 35 58 61 54

Avslag på søknad om å felle gaupe i beiteområdet til Botnedalen beitelag, Tokke

Fylkesmannen avslår søknad om å få felle gaupe i Botnedalen i Tokke kommune etter at det ble observert to sauer på svøm i Botnedalsvannet 17. august. Den ene sauen druknet, mens den andre ble reddet. Søker mener det er gaupe som har skremt dyrene. Det foreligger ikke dokumentasjon på at gaupe har vært involvert i tapet av en sau og dermed er ikke vilkårene for felling til stede. Fylkesmannen er positiv til å støtte økt tilsyn i området.

Det vises til søknad sendt til Fylkesmannens vakttelefon på sms 18. august 2020 kl. 18.46 og vårt umiddelbare svar på dette der vi ba om at søknaden ble sendt til Fylkesmannens postmottak. Søknaden ble sendt til postmottaket 18. august kl. 19.28. Søknaden ble arkivert hos Fylkesmannen 19. august.

Søknad

Såvi Midjås søker om skadefelling av en gaupe etter at det 17. august ble observert to sauer på svøm i Botnedalsvannet i Tokke kommune. Sauen druknet, mens lammet ble reddet. Det er ikke hørt eller sett hund i tilknytning til tapet, men søker mener spor funnet i vannkanten er fra gaupe. Tapet har skjedd i beiteområdet til Botnedalen beitelag, som grenser til Vendalen beitelag. Søker oppgir at skadepotensialet er stort i området, men at innsanking ikke er mulig. Forebygging av potensiell skade er derfor ikke mulig og det søkes om å få felle en gaupe.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene): "Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte (...)".

Roviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a. områdets betydning som beitemark*
- b. skadenes omfang og utvikling*
- c. potensialet for fremtidige skader*
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling.

Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35." Etter § 9 i rovviltforskriften kan Fylkesmannen gi løyve til felling for å hindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda ev. Miljødirektoratet, jf. forskriften §§ 8 og 13.

Roviltnemnda for region 2 – Vestfold, Telemark, Buskerud og Aust-Agder har vedtatt en skadefellingskvote på 3 gauper gjeldende fra 1. juni 2020 – 15. februar 2021. Pr. i dag er det ikke felt dyr av kvoten. Videre har rovviltnemnda i region 2 satt særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe. Disse er:

- a) Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.*
- b) Fylkesmennene skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for gaupe. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.*

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8.

Fylkesmannen skal basere seg på sist tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Det vises blant annet til rapport fra NINA - *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020*. Den viser at bestandssituasjonen for gaupe i rovviltregion 2 ligger på 16 registrerte familiegrupper. Dette er fire familiegrupper over bestandsmålet på 12 familiegrupper. "Føre-var prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfellet i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som gaupebestanden blir utsatt for, jf. § 10.

Fylkesmannen viser videre til forvaltningsplanen for store rovdyr i region 2 - Vestfold, Telemark, Buskerud og Aust-Agder sin inndeling i forvaltningsområder. Selv om området er definert som forvaltningsområde for gaupe, og gaupe skal prioriteres i denne del av Telemark, er det i forvaltningsplanen åpnet for å iverksette skadefellingstillatelse når bestandsforholdene tilsier det. Skadefellingstillatelse skal imidlertid kun gis der skader *er påvist* og skadepotensialet er stort.

Fylkesmannen vurderer søknaden punktvis i forhold til lowverket i den aktuelle saken.

Områdets betydning som beiteområde: Området hvor det er søkt skadefelling av gaupe har mye sau på utmarksbeite. Det beiter flere hundre sauer og lam i Botnedalen og Vendalen i Tokke. Området har utvilsomt stor betydning som beiteområde, spesielt for sau fra kommunen, men også fra andre deler av fylket. Samtidig er dette et område som ifølge bestandsovervåkingsrapporten til NINA har familiegrupper med gaupe.

Skadenes omfang og utvikling: Det foreligger et oppgitt tap på en sau. Det var to dyr som ble observert svømmende i Botnedalsvannet, der sauen druknet og lammet ble reddet. Statens naturoppsyn har ikke blitt kontaktet i forbindelse med hendelsen. Det foreligger derfor ikke dokumentasjon på at det faktisk var gaupe som skremte dyrene på vannet. Sporfunn i strandkanten ble avbildet og sendt inn sammen med søknaden på sms. Bildene ble straks oversendt Statens naturoppsyn, v/Espen Marker. SNO svarte at de ikke kunne dokumentere gaupe i denne saken ut fra de kriteriene som gjelder for registrering av spor fra store rovdyr. Derimot ville de kunne undersøke den druknede sauen for eventuelle skader. Sauen ble imidlertid ikke framlagt for skadedokumentasjon. Med dette som bakgrunn finnes det derfor ikke noen kjent videre utvikling i saken med hensyn til tap.

Potensialet for fremtidige skader: Det er så langt ikke dokumentert skade i beiteområdet forårsaket av gaupe. Skulle det bli dokumentert skade med gaupe som skadegjører vil skadepotensialet som søker sier kunne være stort. På den annen side er det kort tid igjen av beitesesongen i utmark med noen uker igjen til nedsanking.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak: Søker mener at det ikke er noe alternativt tiltak for å forebygge skade. Det fremheves at det er kort tid igjen av beitesesongen, varmt vær og ikke mulig å sanke ned nå. Det finnes heller ikke alternative beiter som sauen kan settes inn på. Fylkesmannen vil imidlertid påpeke at det kan settes inn økt tilsyn i området som en forebygging mot tap nå i den siste delen av beitesesongen. Det vil være mulig å søke om støtte til dette fra ordningen forebyggende tiltak mot rovviltskader på husdyr.

Konklusjon og vedtak:

Ut fra en samlet vurdering av søknaden finner ikke Fylkesmannen grunnlag for å gi tillatelse til skadefelling på gaupe innenfor Botnedalen beitelag sitt beiteområde i Tokke. Skade av gaupe er ikke dokumentert ved skadedokumentasjon av død sau eller lam i regi av SNO. Tillatelse til felling kan ikke gis på bakgrunn av sporbilder som SNO ikke kan bruke som dokumentasjonsgrunnlag. Det vises her til rovviltforskriftens § 9, pkt. b. Det vises videre til *Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge* av april 2017, kap. 7.2. Strategier og tiltak – gaupe, om vilkår for skadefelling. Vilkåret for skadefelling – at det skal være påvist skade – er ikke oppfylt.

Klage

Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10.02.1967, § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker fra

mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Arne Christian Geving (e.f.)
fagsjef

Odd Frydenlund Steen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Tokke kommune
Mattilsynet, Seljordkontoret
Statens naturoppsyn, v/Espen Marker
Fylkesmannen i Agder
Fylkesmannen i Oslo og Viken

Storvegen 60 3880 DALEN